

ifjor, men som jeg dog haaber nu er tilstede i noget mindre Grad end ifjor. Jeg havde den ikke ifjor, men da kunde jeg ikke komme til Orde, og jeg valgte da at tie dengang. Nu antager jeg, at der er kommet en mere rolig Tilstand tilstede, og derfor vil jeg nu bemærke, at jeg ikke havde denne Ængstelse ifjor, og at jeg heller ikke har den iaar. Jeg kan ikke sige, at jeg har mindre Ængstelse iaar, thi jeg havde den ligesaa lidt ifjor, som jeg har den iaar. Jeg tror ikke, at der ifjor var den Fare tilstede, som man mente, og jeg tror heller ikke, at den vilde have kunnet afværges ved det foreliggende Forslag, dersom den havde været tilstede. Overhovedet kan jeg ikke forstaa, at der er større Fare nu end ved Aarhundredets Begyndelse. Det er vel sandt, at der nu er en livligere Samkvem mellem Landene; men til Gjengæld maa man ikke glemme, at ogsaa Sundhedsforholdene ere forbedrede i en ganske overordentlig Grad siden Aarhundredets Begyndelse, maasse forholdsvis i høiere Grad end Samferdselsmidlerne ere tiltagne. Naar man ser hen til Sundhedsforholdenes Forbedring, som jeg antager, at Alle ere enige om har fundet Sted i meget høi Grad, kan jeg ikke finde, at der er nogen Grund til at træffe Foranstaltninger som dem, der foreslaas her. Thi skulde virkelig det Tilfælde indtræde, at der var Fare paa Jerde, og skulde en lignende Ængstelse komme over ærede Nebborgere som ifjor i Anledning af Pesten ved Wolga, som, naar Alt kommer til Alt, efter hvad Mange mene, kun er Noget, der indtræffer hvert Aar, da kunde vi jo til den Tid træffe lignende Foranstaltninger, som bleve trufne ifjor under 15de Marts, saavidt jeg minde. Man tør vel antage, at der altid vil være en Minister, der er beredvillig til at indbefomme Ønsker i saa Henseende, ligesom man tør vente, at der altid vil være enkelte ængstelige Medlemmer tilstede i Rigsdagen, som kunne minde om, at de nødvendige Forholdsregler maa træffes. Skulde Rigsdagen ikke være samlet, da er under saa overordentlige Forhold ganske vist en foreløbig Lov paa sin Plads, og en saadan vil der da ikke blive negtet Godkjendelse. Her at gaa ind paa alle disse Foranstaltninger, af hvilke jeg meget vel ser, at en Del allerede har Hjemmel i ældre Love, men som ved nu at optages og skærpes i en ny Lov, saae en Styrke, som de ikke for Liden have, og derved ligesom blive noget Nyt, tror jeg ikke vil være rigtigt. Som man vil se, er der navnlig Tale om tre Hovedforanstaltninger mod de forskjellige pestagtige Sygdomme, nemlig Kvarantænen, der omhandles i §§ 19—31, Inspektionen, der omhandles i §§ 13—18, og i Bestemmelserne i det første Afsnit om et almindeligt Sundhedsbevis, som alle fremmede Skibe skulle skaffe sig, inden de komme i Forbindelse med Land, Noget, der efter min Opfattelse vil være i høieste Grad generende. Det er jo godtgjort fra flere Sider, at de Bestemmelser af

denne Art, der indeholdes i ældre Love, ikke overholdes; men der er ingen Tvivl om, at, naar en Lov af det her foreliggende Indhold fremkommer, vil den blive overholdt, og det vil blive meget generende for den almindelige Skibs fart. Det er en Indvending, jeg har imod det første Afsnit, at denne Forpligtelse til at tilveiebringe Sundhedsbevis baade vil paabyrde en overflødig Bekostning og, hvad der er værre, bevirke en efter min Opfattelse unødvendig Standsning og Uleilighed. Hvad en anden Bestemmelse angaar, nemlig, om Opførelse af en stor Kvarantæneanstalt ved Præstø, da er jeg ligeledes imod en Statsanstalt derneede. Jeg ser vel, at Udgifterne foreløbig kun ere anslaaede til ca. 300,000 Kr., men man kan vel gjerne gaa ud fra, at det bliver meget mere, thi det hedder jo ogsaa, at Udgiftens Beregning beror paa et overfladigt Skøn. Jeg skal ikke tale om, at der er stillet Anstalter i Udfigt til et Beløb af flere Millioner, saa at det Vele tilsidst maatte kunde blive ligesaa kostbart som at faae en Forbindelse med Lyssland over Fjeldet. Af alle slige Foranstaltninger er jeg ubetinget Modstander, naar jeg ikke tror, at de ere nødvendige, hvad jeg ikke tror, at de her ere. Skulde der komme Fare tilstede for, at en almindelig Pest skulde ramme Europa, saa er jeg overbevist om, at alle disse Bestemmelser ere ganske ørkesløse, og under Forhold som dem, der fandt Sted ifjor, staar det jo i Ministeriets og Rigsdagens Magt, enten ved en foreløbig Lov, hvis Rigsdagen ikke er samlet, eller ved en Lov, gjældende for en vis Tid, hvis den er samlet, at træffe de fornødne Foranstaltninger. Jeg er altsaa imod Lovforslaget af Hensyn til Skibsfarten og af Hensyn til den Beføstning, det vil medføre for Staten. Der vil desuden, som de Herrer jo vide, efter Lovforslagets §§ 9 og 34 blive ikke ubetydelige Omkostninger for Amts- og Bykommunerne. Jeg ønsker imidlertid ikke disse Kommuner yderligere bebyrde, naar der ikke derigennem skal opnaas Foranstaltninger, som enten ere nødvendige for Sundheden i og for sig eller paa anden Maade kunne udville det indre Liv i Kommunerne. Skal der absolut anvendes Bekostninger paa Sundheden, saa lad dem angaa Sundhedsforanstaltninger i Almindelighed. Det vilde vist være meget mere tjenligt til at holde pestagtige Sygdomme borte. Thi der er vistnok mere Sandt, end man lod til at ville erkjende i det andet Thing, i den Bemærkning, at, naar visse Individer ere særlig modtagelige for Pest, saa er det ikke alene paa Grund af de Bedkommendes særlige Naturel, men tillige paa Grund af de hygieiniske Forhold, hvorunder de leve. Jeg tror derfor, at skal der anvendes yderligere Bekostning, for at en forbedret Sundhedstilstand kan komme tilstede, saa skal man anvende den paa anden Maade. Det vil ikke alene være tjenligt overfor Pesten, men ogsaa i det daglige Liv for de al-